

ELS PRESSUPOSTOS DE LA GENERALITAT VALENCIANA PER A 1986

Sense autonomia financera

Els pressupostos de la Generalitat valenciana del 86 han augmentat ostensiblement si els comparem amb els de l'any passat. Més pressupost no vol dir, però, en aquest cas, més autonomia.

Amat Sánchez

Fa pocs dies han estat aprovats per les Corts els pressupostos de la Generalitat per a l'any 1986. El debat i la votació d'aquesta Llei (expressió de la política econòmica del Consell per a l'any vinent) haurà d'haver suposat un punt d'atenció central per als mitjans de comunicació i per al conjunt de la societat valenciana. Tanmateix, la realitat ha estat ben distinta: la discussió parlamentària dels pressupostos ha passat quasi desapercebuda i, a hores d'ara, ben pocs valencians sabrien dir amb certesa quin és el volum de recursos que administra el seu govern autònom.

El document recentment aprovat suposa el pressupost més important gestionat mai per la Generalitat: més de 166.000 milions de pessetes. L'increment ha estat significatiu respecte a 1985 (més d'un 25 % d'augment), però no podem comparar directament un pressupost amb l'altre sense caure en simplificacions. L'increment produït en les transferències provoca directament un augment dels recursos disponibles, sense que això implique més autonomia financera o més capacitat de decisió econòmica.

Malgrat aquest increment, els pressupostos del 86 són, sens dubte, els pressupostos de l'austeritat, els del retall. La política d'ajust dur aplicada pel govern central ha tingut enguany fortes repercussions sobre les comunitats autònomes. El País Valencià va veure reduïda la participació en els ingressos de l'estat en 5.000 milions de pessetes (a més de veure's afectat per la minva del Fons de Compensació Interterritorial a causa de la reducció de la inversió pública) i aquest fet ha tingut efectes importants sobre el pressupost de la Generalitat.

El retall financer ha vingut a reduir la ja migrada autonomia financera, a evidenciar la manca d'un veritable

projecte autònom, a reduir la capacitat de la Generalitat de desenvolupar una política econòmica pròpia i, en definitiva, a qüestionar la validesa del PEV. Malgrat les protestes verbals del mes de setembre, la realitat de l'actuació del Consell ha anat per la via de la resignació a un fet que es considerava inevitable i per l'adequació de la seua política als criteris financers del govern central. S'ha presentat la reducció d'ingressos com a una limitació inexorable, com a un element no controlable i contra el qual no es podia fer res. Aquesta forma de presentar el problema amaga la manca d'una voluntat política de consolidar i eixamplar l'autonomia, de plantejar de forma diferent les relacions amb Madrid i de cercar-ne solucions alternatives.

La Generalitat concentra els esforços financers en la retribució dels funcionaris, la gestió d'alguns serveis socials i el paper de mitjancer de subvencions concedides per l'estat.

En contra de moltes valoracions apressades que se n'han fet, sí que hi ha determinats aspectes de la política valenciana que s'han vist afectats pel retall. Encara que les explicacions oficials quadren les xifres i plantegen que la reducció ha estat parcialment compensada per l'impost extraordinari sobre el joc i per alguns retalls de

puguen superar la fase de simple descentralització administrativa, alhora que s'entrebanca el seu paper de gestió de serveis com educació, sanitat, etc.

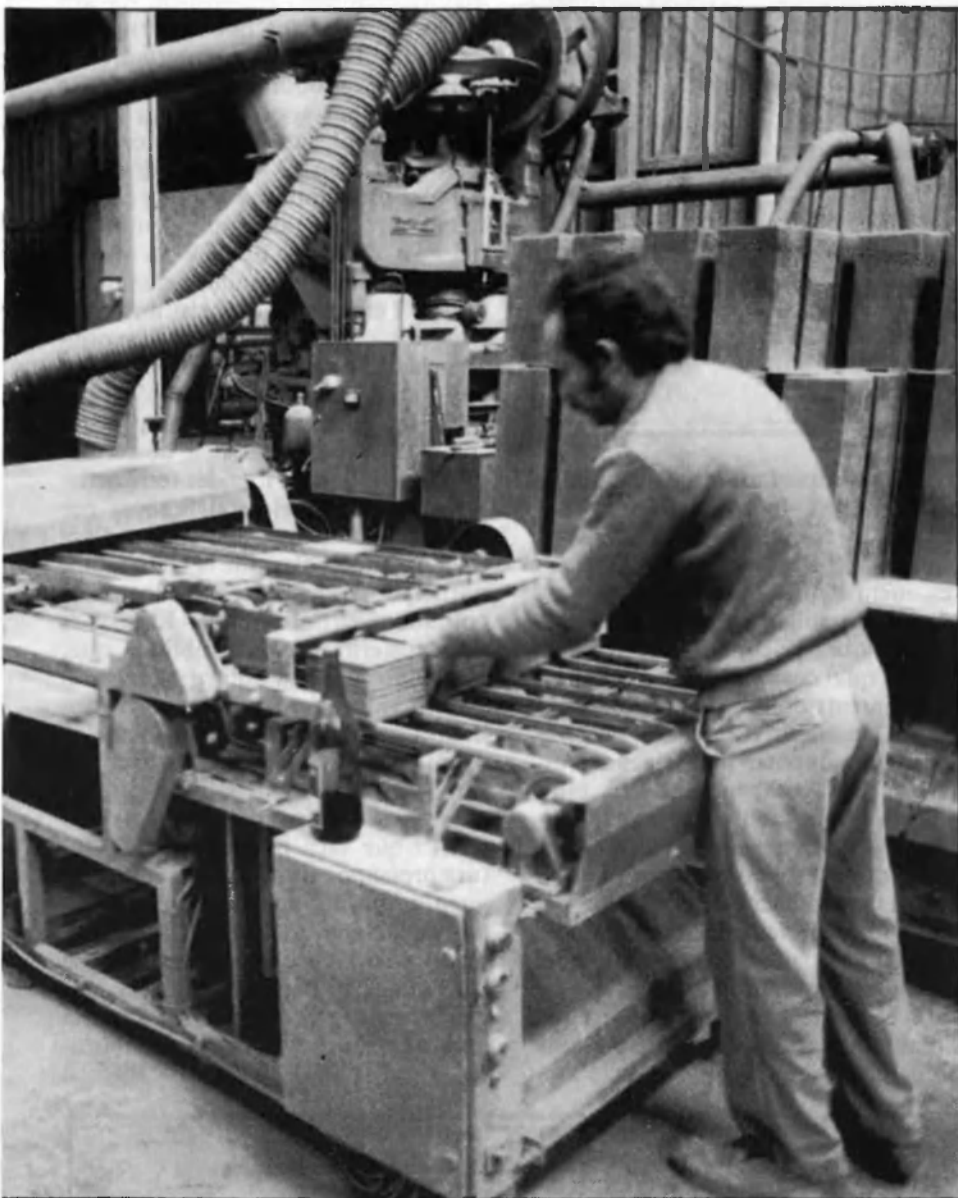
L'origen dels recursos

L'estructura dels ingressos de la Ge-

transferències de l'estat per competències assumides i Fons de Compensació Interterritorial. Una estructura d'ingressos totalment dependent, sotmesa (fins que es desenvolupe el sistema definitiu de finançament) a la negociació anual amb el govern central i que, d'alguna forma, explica l'absència de política econòmica valenciana (els criteris polítics de la Generalitat n'expliquen la resta).

¿Com es distribueix el pressupost?

Pel que fa a les despeses, és important distingir entre aquelles que juguen un veritable paper de política econòmica i les que només responen a una descentralització administrativa, a un canvi en el rètol de l'oficina que tramita els impressos. Així, és important destacar l'escassa capacitat de disposició que la Generalitat té sobre les seues despeses. Al voltant del 80 % del Pressupost és finalista, és a dir, es troba compromés prèviament i, per tant, no pot ser alterat. Per posar-ne alguns exemples, partides que suposen 100.000 milions de pessetes (el 61 % del total) correspo-

despeses corrents, la realitat és que aquesta compensació ha deixat alguns buits. Així, per exemple, l'IMPIVA ha vist reduït el pressupost inicial i la TVV ha quedat ajornada, esperant temps financers i polítics més favorables.

D'altra banda, sorprén que aquest retall, que ha estat justificat en base al principi de solidaritat, faça recaure bona part de l'austeritat sobre les institucions especialitzades, ara com ara, en la provisió de serveis socials. Així, es dificulta que les autonomies

neralitat per a l'any 86 confirma l'absència d'una veritable autonomia financera, requisit per a dur endavant una política econòmica o social pròpia. Encara que no es tracta d'un fenomen nou, els actuals pressupostos fan ben palesa la insuficient capacitat de recaptació fiscal de la Generalitat i la forta dependència respecte de la Hisenda central. Dels ingressos previstos, l'11,8 % correspon a taxes i altres ingressos propis, l'11,1 % a impostos cedits, el 4,7 % al deute públic emès i la resta (el 72,1 %) a

nen als salaris dels ensenyants transferits, les subvencions a l'ensenyament privat i les transferències als ajuntaments, via Fons de Cooperació Municipal.

Només un 20 % doncs, del pressupost pot ser distribuït lliurement per la Generalitat (i això també amb limitacions derivades de les despeses «captives»), la qual cosa significa que més pressupost no vol dir necessàriament més autonomia. Ens trobem davant d'un pressupost en què les despeses corrents (personal, fun-

PRESSUPOST DE LA GENERALITAT 1986. INGRESSOS

Impostos directes	6.946.000.000
Impostos indirectes	11.957.000.000
Taxes i altres ingressos	19.696.316.000
Transferències corrents	101.626.205.000
Ingressos patrimonials	320.000
Transferències de capital	18.078.237.000
Passius financers	7.775.000.000
TOTAL INGRESSOS	166.079.078.000

PRESSUPOST DE LA GENERALITAT 1986. DESPESES

Personal	65.583.738.000
Funcionament	7.330.862.000
Transferències corrents	60.510.422.000
Interessos	1.561.554.000
Inversions	21.887.092.000
Transferències de capital	8.057.764.000
Actius financers	633.200.000
Passius financers	554.446.000
TOTAL DESPESES	166.079.078.000

cionament i transferències corrents) suposen un 81 % del total. Poca capacitat queda per a realitzar una política pròpia amb tal estructura de despeses. Enfront de la incidència real sobre l'economia valenciana, la Generalitat concentra els esforços financers en la retribució dels funcionaris, la gestió d'alguns serveis socials i el paper de mitjancer de subvencions concedides per l'estat. Només 22.000 milions de pessetes (630 pessetes per valencià) es destinen a inversions, en un país amb una de les relacions entre inversió pública global i habitants més baixes de l'estat.

La distribució de les despeses està, per tant, fortament mediatitzada, encara que alguns aspectes concrets ens permeten de valorar quina és l'opció de política econòmica que hi ha darrere del pressupost. En aquest sentit, hauriem de destacar la reducció de les inversions reals de la Conselleria d'Indústria que, junt amb el retall dels fons de l'IMPIVA, defineixen bé les mancances d'una política industrial que renuncia a la creació d'un sector públic valencià i a una incidència real sobre els grans problemes de la indústria. El cas de l'IMPIVA resulta particularment greu, ja que, malgrat la clara insuficiència de les dotacions en relació amb la crisi industrial valenciana, s'ha reduït en 287 milions el pressupost que havia estat aprovat pel Consell Assessor d'aquest organisme.

Un altre capítol de les despeses que cal destacar és el relatiu a la Conselleria d'Obres Públiques i Urbanisme.

Malgrat l'important increment que es produeix en les inversions reals, aquest es concentra bàsicament en construcció i millora d'infraestructures, mentre que el programa de construcció d'habitatges, amb gran incidència sobre l'ocupació, no és prou atès (la qual cosa ve a sumar-se als incompliments d'anys anteriors).

La Conselleria d'Educació, l'estrella del pressupost, planteja unes inversions de 8.500 milions i ha estat objecte d'una gran campanya publicitària sobre les seues realitzacions. Tanmateix, es pot constatar que el grau de compliment dels objectius del PEV, a nivell de despesa i de places escolars, és baix, i el pressupost del 86 agreuja aquesta tendència.

En el cas de TVV és ben notori que s'han reduït fortament les previsions pressupostàries, la qual cosa s'afe-

geix a l'escàs compliment de les inversions previstes durant el 85. Això significa l'ajornament (¿definitiu?) del projecte.

¿Els pressupostos de la consolidació autonòmica?

En definitiva (i n'hem posat només alguns exemples) ens trobem davant d'uns pressupostos que reafirmen la descentralització administrativa, enfront de l'autonomia política, i que evidencien un seguidisme estret respecte a la política del govern central. Uns pressupostos que resulten incompatibles amb una política econòmica activa per als grans problemes del País Valencià. El PEV ha quedat convertit en paper mullat pel retall financer i cal preguntar-se si uns pressupostos com els aprovats afavoreixen els tres objectius globals d'aquest Programa (elevant el nivell d'ocupació, incrementar la renda i la riquesa, i reduir el dèficit de serveis públics, millorant l'ús del territori).

Evidentment, el retall aplicat per Madrid limita les possibilitats d'actuació, però és clar que la Generalitat participa de la mateixa filosofia i col·labora en tal política. El discurs de l'austeritat sembla oblidar que, junt amb la lluita contra la crisi, el govern valencià està obligat a consolidar l'autonomia i a augmentar la pròpia legitimació. Això exigeix un canvi en la voluntat política, que no es resigne als condicionaments externs i que faça possible que els futurs pressupostos de la Generalitat siguin un fet important per a la societat valenciana. A hores d'ara, amb un pressupost que només suposa l'1 % del PIB del País Valencià, podem entendre el desinterés i l'apatia amb què s'ha rebut la seua elaboració. □

PRESSUPOST DE LA GENERALITAT 1986. DESPESES (Distribució per seccions)

		%
Corts Valencianes	584.970.000	0,3
Sindicatura de Comptes	91.793.000	0,1
Presidència	1.632.427.000	1,0
Economia i Hisenda	1.186.762.000	0,7
Administració Pública	537.096.000	0,3
Obres Públiques i Urbanisme	12.269.274.000	7,4
Cultura i Educació	87.147.943.000	52,5
Sanitat i Consum	4.675.310.000	2,8
Indústria, Comerç i Turisme	4.166.214.000	2,5
Agricultura i Pesca	10.415.378.000	6,3
Treball i Seguretat Social	12.995.071.000	7,8
Deute Públic	2.116.000.000	1,3
Transferències a ens públics	28.260.480.000	17,0